

Vytautas Juškaitis

Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos zonos, Pilies sodo 1-ojoje g., Nr. 17, Jurbarko m., Jurbarko r. sav., 2014 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų
ATASKAITA

Jurbarkas

2014

Turinys

Įvadas.....	3
Ankstesnių tyrimų apžvalga.....	4
Tyrimų aprašymas.....	7
Išvados.....	9
Brėžiniai.....	10
Nuotraukų sąrašas.....	14
Nuotraukos.....	15
Priedai.....	17
Projektas.....	17
Leidimas.....	25
Pažyma.....	26

Ivadas

2014 m. balandžio mėn. buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai, adresu Pilies sodo 1-ojoje g. Nr. 17, Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) vizualinės apsaugos zonoje (žr. brėž. Nr. 1 ir Nr. 2), Jurbarko m., pagal Mokslinės archeologijos komisijos prie Kultūros paveldo departamento patvirtintą tyrimų projektą.

Sklypo riba yra 200 m atstumu į PR nuo Jurbarko piliakalnio papėdės ir 30 – 40 m atstumu į PR nuo Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) teritorijos ribos (žr. brėž. Nr. 1). Sklypą iš V ir P riboja statūs šlaitai, kurių apačioje teka upelis Imsrė. Yra nedidelis sklypo nuolydis iš Š į P. Sklypas kuriame vykdyti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai 1269 m² dydžio. Visame šiame sklype bus vykdomi žemės judinimo darbai: kasami pamatai namui, pajungiamas vandentiekis, kanalizacija ir elektra. Prieš vykdant žemės kasimo darbus sklype atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai. Archeologinių žvalgomųjų tyrimų užsakovas Ramūnas Patašius.

Leidimas atlikti archeologinius tyrimus išduotas Vytautui Juškaičiui 2014 m. balandžio 1 d. Leidimo Nr. LA-37. Brėžinius braižė, fotografavo ir žemės kasimo darbus atliko ataskaitos autorius. Šurfai buvo kasami rankiniu būdu, kastuvais. Šurfai orientuoti pagal pasaulio šalis. Archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu naudotas metalo ieškiklis „X-TERRA 705“, fotoaparatas „Canon PowerShot SX 20 IS“.

Ankstesnių tyrimų apžvalga

XIX a. pabaigoje piliakalnis buvo kasinėjamas Jurbarko dvarininko Ilariono Vasilčikovo iniciatyva. Aikštelės centrinėje dalyje buvo iškastos dvi keturkampės po 2m² dydžio duobės. Buvo rasta nemažai geležinių strėlių antgalių, keletas ietigalių, peilių, raktų, žalvarinių įvijų, pasaginių aguoninėmis bei keturkampėmis galvutėmis ir apskritinių plokštelių segių, taip pat apyrankių plonėjančiais ir gyvuliniais galais, 2 ar 3 sidabriniai ilgieji lydiniai, keletas gintarinių karolių, smiltainio akmens bei molio verpstukų, žiestų puodų šukių, puoštų lygiagrečių ir banguotų linijų ornamentu, lipdytų puodų šukių. Dalį radinių I-ojo pasaulinio karo metais išsivežė vokiečiai, kiti pateko į Vytauto Didžiojo karo muziejų (<http://195.182.68.156/DB/pilnas.jsp?mc=2036>).

Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietę 1960 m. žvalgė R. Rimantienė, 1972 m. R. Olišauskas, 1990 m. S. Berulis. Žvalgymų metu piliakalnio aikštelėje ir šlaituose aptikta žiestos ir lipdytos keramikos puodų šukių (R.Rimantienė. Žvalg. archeol. ekspedicijos numatomos Jurbarko HES teritorijoje (Kauno, Vilkijos, Jurbarko, Šakių r.) dienoraštis 1960 06 10-1960 06 20.- KPC A. F.7. Ap.1. B.59. P. 26-27; R.Olišauskas. 1972 m. spalio mėn. 9-13 d.d. archeol. žvalg. ekspedicijos Jurbarko r. ataskaita.- KPCA. F.27. Ap.1. B.31. P.5; S.Berulis. Žvalg. archeol. ekspedicijos Jurbarko r. ataskaita 1990 09 10-1990 09 24.- KPC A. F.27. Ap.1. B.141. P.7).

2006 m. Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietę tyrinėjo E. Pranckėnaitė. Iširta 158 m ilgio ir 1,2 m pločio juosta. Jos vietoje iširta 10 perkasų – iš viso 189,6 m² plotas. Papėdės gyvenvietės PR dalyje, palei piliakalnį, kairėje Imsrės upelio pusėje, plotuose 1 ir 5, aptiktas 0,4 – 1,3 m storio kultūrinis sluoksnis. Šiuose plotuose surasta daugiau kaip 80 vienetų lipdytos keramikos šukių lygiu bei ornamentuotu tankiu bangelių ornamentu, grublėtu bei kruopėtu paviršiumi, pasaginė segė aguoniniais galais, lazdelinis smeigtukas bei geležinė yla(?) tordiruota viršutine dalimi. Pagal radinius aptiktą gyvenvietės sluoksnį galima datuoti II tūkst. pirmąją pusę (XI – XIII a.). Dešinėje Imsrės upelio pusėje bei PR esančioje papėdės gyvenvietės dalyje, Imsrės viršutinėje terasoje, kultūrinio sluoksnio ar archeologinių radinių neaptikta (Pranckėnaitė E. Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietė. ATL 2006 metais. p. 84 – 86). Šių tyrimų perkasų vietos plane nėra galimybės pažymėti, nes Lietuvos istorijos instituto rankraštyne nėra ataskaitos.

2011 m. S. Širvydaitė atliko archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus ir archeologinius žvalgymus (žr. brėž. Nr. 3). Iširtas 28 m² dydžio plotas: 4 šurfai 2x1 m dydžio, 1 šurfas 3x3 m dydžio, 11 šurfų 1x1 m dydžio. Šurfe Nr. 6, 9 m į PV nuo upelio Imsrė, 0,1 m gylyje aptiktas 0,1 – 0,15 m storio juosvos žemės kultūrinis sluoksnis, kuriame rasta XVII – XIX a.

datuojama pilka žiestos keramikos šukė. Šurfe Nr. 12 papėdės gyvenvietės P dalyje palei piliakalnį aptiktas 1,05 m storio juodos žemės kultūrinis sluoksnis, kuriame aptiktos 42 žiestos ir lipdytos keramikos šukės, puoštos lygiagrečių ir banguotų linijų ornamentu, įkartėlėmis. Pagal keramiką sluoksnis datuotinas XI – XIII a. Šurfe Nr. 14 atkastas 0,4 m storio pilkos žemės sluoksnis, kuriame aptiktas XI – XIII a. datuojamas lipdyto puodo dugno fragmentas. Šurfe Nr. 16, 0,3 storio pilkos žemės sluoksnyje, aptiktos dvi pilkos žiestos keramikos šukės, datuotinos XVII – XIX a. Žvalgymų metu gyvenvietės PR dalyje, būsimo tako vietoje, aptikta žiesta keramikos šukė, datuojama XVII – XVIII a. Šalia šurfo Nr. 12, būsimo tako vietoje, rasta žiesta keramikos šukė, datuojama XIX – XX a. Kituose šurfuose radinių ar archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nerasta (Širvydaitė S. Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietė. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2011 metais. p. 98 – 100).

2012 m. Bišpilio Sodo 1-osios g. sklype Nr. 42 archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus atliko M. Žemantauskaitė. Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu būsimo gyvenamojo namo ir ūkinio pastato vietoje ištirti 3 šurfai 2x2 m dydžio (žr. brėž. Nr. 3). Iš viso tyrinėtas 12 m² plotas. Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad būsimų pastatų vietoje archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Visuose šurfuose, iš karto po XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, 0,25 – 0,75 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, aptiktas įžemis priemolis arba smėlis (Žemantauskaitė M. Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (u.k. 23894) vizualinės apsaugos zonos, Bišpilio sodo 1-oji g. Nr. 42, Jurbarko m., 2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. p. 5 – 7).

2013 m. balandžio mėn. Bišpilio sodo 1-ojoje g. archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus atliko V. Juškaitis. Būsimos trasos vietoje ištirti 2 šurfai 2x1 m dydžio. Iš viso archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu tyrinėtas 4 m² dydžio plotas. Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad būsimos elektros kabelio trasos vietoje archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Abiejuose šurfuose, iš karto po 0,55 – 0,75 m. storio XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, aptiktas įžemis priemolis. Kasant trasą kabeliui atlikti archeologiniai žvalgymai, kurių metu aptikta tik XX a. datuojamų radinių (Juškaitis V. Pažyma apie atliktų archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų Bišpilio sodo 1-ojoje g., Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos zonoje rezultatus. p. 2).

2013 m. lapkričio Pilies sodo 1-osios g. važiuojamojoje dalyje archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus atliko V. Juškaitis. Būsimos trasos vietoje ištirti 5 šurfai 2x1 m dydžio. Iš viso archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu tyrinėtas 10 m² dydžio plotas. Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad būsimos elektros kabelio trasos vietoje

archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Šurfuose, iš karto po 0,5 – 0,8 m. storio XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, aptiktas įžemis žvyras, smėlis arba molis. Kasant trasą kabeliui atlikti archeologiniai žvalgymai, kurių metu aptikta tik XX a. datuojamų radinių. Archeologinių žvalgymų metu žvalgyta 220 m ilgio, 0,5 m pločio ir 0,7 m gylio trasa. Iš viso žvalgytas 110 m² dydžio plotas (Juškaitis V., Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos zonos, Pilies sodo 1-ojoje g., Jurbarko m., Jurbarko r. sav., 2013 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ir archeologinių žvalgymų ataskaita, p. 6 – 9).

Tyrimų aprašymas

2014 m. balandžio mėn. buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai Pilies sodo 1-ojoje g. Nr. 17, Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) vizualinės apsaugos zonoje (žr. brėž. Nr. 1, 2, 4; nuotr. Nr. 1, 4), Jurbarko m. Sklypo vietoje ištirti du 2x1 m dydžio šurfai. Iš viso archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu tyrinėtas 4 m² plotas (žr. brėž. Nr. 2). Šurfai orientuoti pagal pasaulio šalis.

Šurfų kampų padėtis buvo išmatuota Lietuvos koordinačių sistemoje (LKS-94). Iš pradžių šurfai buvo atmatuoti naudojantis rulete ir kompasu, o paskui šurfų vietos perkeltos ant žemėlapiu su koordinatėmis ir iš ten paimtos koordinatės, bei pateikiamos lentelėje:

Perkasos arba šurfo Nr.	X'LKS	Y'LKS
Šurfas Nr. 1	420702,12	6106066,82
Šurfas Nr. 1	420702,04	6106064,92
Šurfas Nr. 1	420701,08	6106064,92
Šurfas Nr. 1	420701,12	6106066,82
Šurfas Nr. 2	420724,50	6106067,38
Šurfas Nr. 2	420725,49	6106067,38
Šurfas Nr. 2	420724,54	6106065,47
Šurfas Nr. 2	420725,49	6106065,51

Iš pradžių buvo ištirtas šurfas Nr. 1 (žr. brėž. Nr. 2, 3; nuotr. Nr. 1), V sklypo dalyje, būsimame namo vietoje. Jis orientuotas Š – P kryptimi, 2x1 m dydžio. Šurfo plotas 2 m². Fiksuotas šurfo Nr. 1 R sienelės pjūvis. Šurfo viršus velėna (žr. brėž. Nr. 3; nuotr. Nr. 2). Ji 0,05 – 0,1 m storio. Po velėna, 0,05 – 0,1 m gylyje, aptiktas pilkos žemės sluoksnis su XX a. datuojamais radiniais. Šio sluoksnio storis 0,4 – 0,45 m. Po šiuo sluoksniu, aptiktas įžemis, kuris yra žvyras su priemolio intarpais. Šurfo gylis 0,5 – 0,6 m. Užbaigus tyrimus šurfas buvo užkastas (žr. nuotr. Nr. 3).

Šurfas Nr. 2 ištirtas R sklypo dalyje (žr. brėž. Nr. 2, 3; nuotr. Nr. 4), būsimame namo vietoje. Jis orientuotas Š – P kryptimi, 2x1 m dydžio. Šurfo plotas 2 m². Fiksuotas šurfo Nr. 1 V sienelės pjūvis. Š šurfo dalyje viršus velėna (žr. brėž. Nr. 3; nuotr. Nr. 5). Ji 0,05 m storio. Po velėna, 0,05 m gylyje, aptiktas pilkos žemės sluoksnis su XX a. datuojamais radiniais. Šio sluoksnio storis 0,5 – 0,6 m. Po šiuo sluoksniu, aptiktas įžemis, kuris yra žvyras su priemolio intarpais. Šurfo gylis 0,75 – 0,8 m. Užbaigus tyrimus šurfas buvo užkastas (žr. nuotr. Nr. 6).

Atlikus archeologinius žvalgomočius tyrinėjimus nustatyta, kad sklypo vietoje archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Abiejuose šurfuose, iš karto po XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, aptiktas įžemis žvyras su priemolio intarpais.

Užbaigus archeologinius žvalgomočius tyrimus šurfai buvo užkasti (žr. nuotr. Nr. 3, 6).

Išvados

1. Archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai buvo vykdomi Pilies Sodo 1-ojoje g. Nr. 17.
2. Archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu iširti 2 šurfai, 2x1 m dydžio. Iš viso tyrinėtas 4 m² plotas.
3. Archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu nustatyta, kad sklypo Pilies Sodo 1-oji g. Nr. 17 vietoje archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis nesusiformavęs, vertingų radinių neaptikta.
4. Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu aptiktas 0,45 – 0,65 m storio kultūrinis sluoksnis, datuotinas XX a.
5. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta.

Paminkloauginės rekomendacijos

Ateityje, vykdant žemės kasimo darbus sklype adresu Pilies sodo 1-osios g. Nr. 17, archeologiniai tyrimai netikslingi.

2014 10 08

Vytautas Juskaitis

Brėžinys Nr. 1. Pilies sodo 1-oji g. Nr. 17. Situacijos planas.

SUTARTINIAI ŽENKLAI

0 30 60 120m

Jurbarko piliakalnis su gyvenviete (23894)

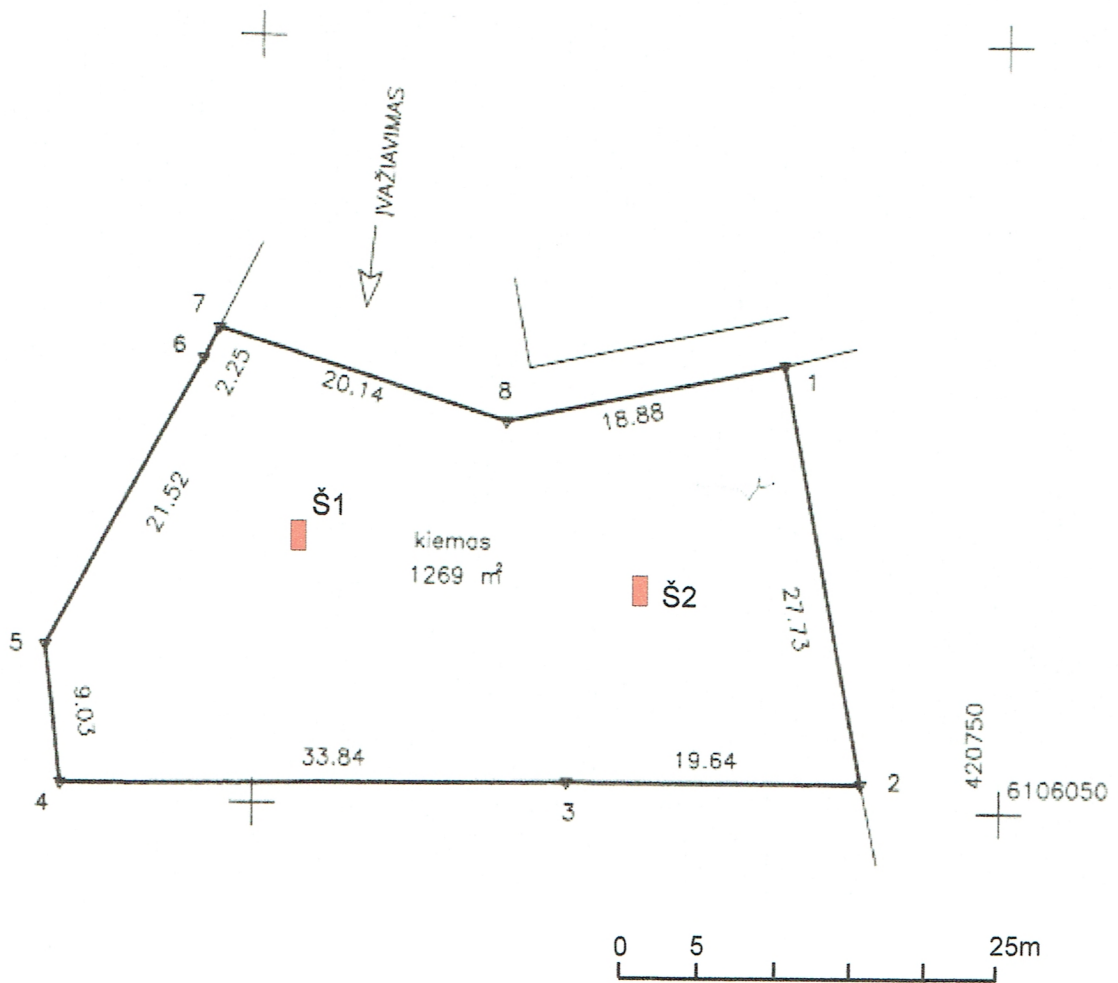
Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos pozonis

Tiriama sklypo vieta

Brėžinys Nr. 2. Situacijos planas.

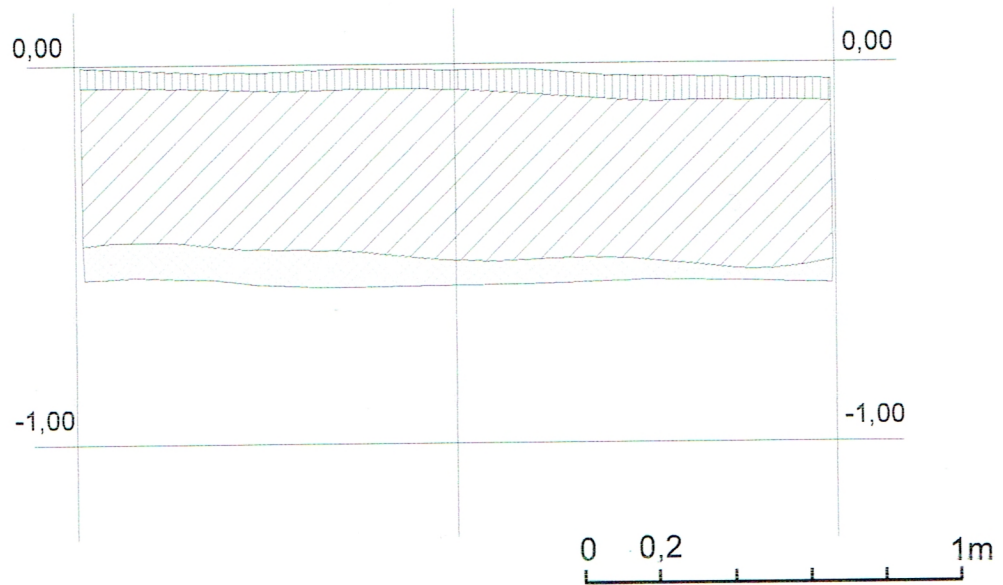
ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:500
Sklypo plotas 1269 m²

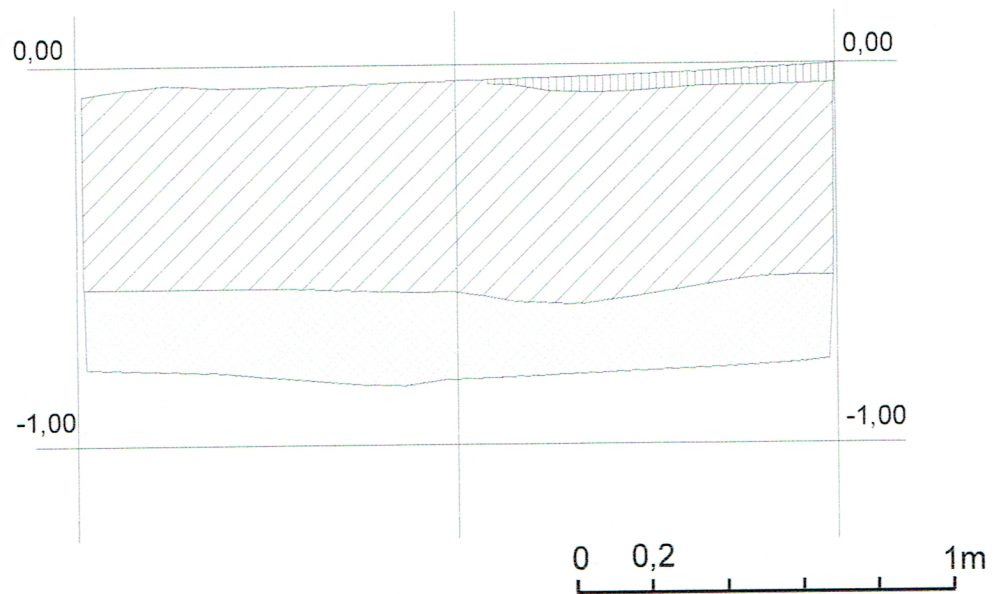
Š1 ■ Šurfų vietos ir numeriai

Brėžinys Nr. 3. Šurfo Nr. 1 ir Nr. 2 sienelių pjūviai.

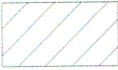

Šurfo Nr. 1 R sienelės pjūvis.

Šurfo Nr. 2 V sienelės pjūvis.

Sutartiniai ženklai

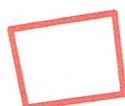
	velėna
	pilka žemė
	žvyras

Prėžinys Nr. 4. Pilies sodo 1-oji g. Ankstesnių tyrimų vietos. Situacijos planas.

SUTARTINIAI ŽENKLAI

0 50 100 200 m

Jurbarko piliakalnis su gyvenviete (23894)

Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos zonos riba

Pilies sodo 1-oji. g. 2013 m. V. Juškaičio tyrimų vieta

teritorija, kurioje 2011 m. S. Širvydaitė atliko archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus ir archeologinius žvalgymus.

2012 m. M. Žemantauskaitės tyrimų vieta

2013 m. V. Juškaičio tyrimų vieta. Bišpilio sodo 1-oji g.

Nuotraukų sąrašas

Nuotrauka Nr. 1. Pilies sodo 1-oji g. Nr. 17, Jurbarko m. Šurfas Nr. 1. Vaizdas prieš pradendant archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus. Fotografuota iš R pusės.

Nuotrauka Nr. 2. Šurfo Nr. 1 R sienelė. Fotografuota iš V pusės.

Nuotrauka Nr. 3. Šurfo Nr. 1 vieta užbaigus tyrimus. Fotografuota iš Š pusės.

Nuotrauka Nr. 4. Šurfo Nr. 2 vieta prieš pradendant tyrimus. Fotografuota iš V pusės.

Nuotrauka Nr. 5. Šurfo Nr. 2 V sienelė. Fotografuota iš R pusės.

Nuotrauka Nr. 6. Šurfo Nr. 2 vieta užbaigus tyrimus. Fotografuota iš Š pusės.

Nuotraukos

Nuotrauka Nr. 2.

Nuotrauka Nr. 4.

Nuotrauka Nr. 1.

Nuotrauka Nr. 3.

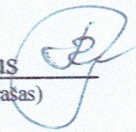

Nuotrauka Nr. 6.

Nuotrauka Nr. 5.

Ramūnas Patašius
(vardas, pavardė, parašas)

Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894)
vizualinės apsaugos pozonyje, Pilies sodo 1-oji g. 17, Jurbarko m.,
projektas

Tyrėjas: Vytautas Juškaitis
tel.: 867289893

Užsakovas: Ramūnas Patašius
tel.: 8697 57395

2014 m. kovo 26 d.
Jurbarkas

Aiškinamasis raštas

Įvadas.

2013 m. Pilies Sodo 1-ojoje g. Nr. 17 numatoma pastatyti namą. Būsimo namo vieta patenka į Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) vizualinės apsaugos zoną. Sklypo riba yra 200 m atstumu į PR nuo Jurbarko piliakalnio papėdės ir 30 – 40 m atstumu į PR nuo Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) teritorijos ribos (žr. priedą Nr. 1). Sklypas kuriame bus vykdomi archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai 1269 m² dydžio. Prieš vykdant žemės kasimo darbus sklype bus atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai. Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų užsakovas Ramūnas Patašius.

Nuo Pilies Sodo 1-osios g. į ŠV esantis Jurbarko piliakalnis (Bišpilis) įrengtas Imsrės kairiajame krante esančioje kalvoje. Aikštelė netaisyklingo keturkampio formos, pailga R-V kryptimi, 58x28 m dydžio. Jos R krašte supiltas 5 m aukščio, 15 m pločio pylimas, kurio žemėjantys galai juosia aikštelės ŠR kampą ir P kraštą. Šlaitai statūs, 17-20 m aukščio.

Tyrimų tikslas: atlikti archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus sklypo esančio Pilies sodo 1-ojoje g. Nr. 17 vietoje, fiksuoti aptiktus kultūrinius sluoksnius, nustatyti jų chronologiją ir archeologinę vertę, surinkti archeologinius radinius.

Tyrimų apimtys ir metodika. Sklypo vietoje bus atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai, kurių metu bus iškasti 2 šurfai 1x2 m dydžio. Iš viso bus tyrinėtas 4 m² plotas. Tai sudaro 0,32 proc. Nuo viso sklypo ploto. Šurfai bus orientuoti pagal pasaulio šalis. Šurfai bus kasami kastuvais ir mentelėmis, bus naudojamas metalo iešiklis. Šurfai bus kasamas iki įžemio. Aptikus vertingą kultūrinį sluoksnį ar objektus, kurie datuojami XVIII a. arba ankstesniais laikais ir statybos metu jiems grėstų sunaikinimas, būtų parengtas projektas detaliesiems archeologiniams tyrinėjimams.

Ankstesnių tyrimų apžvalga

XIX a. pabaigoje piliakalnis buvo kasinėjamas Jurbarko dvarininko Ilariono Vasilčikovo iniciatyva. Aikštelės centrinėje dalyje buvo iškastos dvi keturkampės po 2m² dydžio duobės. Buvo rasta nemažai geležinių strėlių antgalių, keletas ietigalių, peilių, raktų, žalvarinių įvijų, pasaginių aguoninėmis bei keturkampėmis galvutėmis ir apskritinių plokštelių segių, taip pat apyrankių plonėjančiais ir gyvuliniais galais, 2 ar 3 sidabriniai ilgieji lydiniai, keletas gintarinių karolių, smiltainio akmens bei molio verpstukų, žiestų puodų šukių, puoštų lygiagrečių ir banguotų linijų ornamentu, lipdytų puodų šukių. Dalį radinių I-ojo pasaulinio karo metais išsivežė vokiečiai, kiti pateko į Vytauto Didžiojo karo muziejų (<http://195.182.68.156/DB/pilnas.jsp?mc=2036>).

Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietę 1960 m. žvalgė R. Rimantienė, 1972 m. R. Olišauskas, 1990 m. S. Berulis. Žvalgymų metu piliakalnio aikštelėje ir šlaituose aptikta žiastos ir lipdytos keramikos puodų šukių (R.Rimantienė. Žvalg. archeol. ekspedicijos numatomos Jurbarko

HES teritorijoje (Kauno, Vilkijos, Jurbarko, Šakių r.) dienoraštis 1960 06 10-1960 06 20.- KPC A. F.7. Ap.1. B.59. P. 26-27; R.Olišauskas. 1972 m. spalio mėn. 9-13 d.d. archeol. žvalg. ekspedicijos Jurbarko r. ataskaita.- KPCA. F.27. Ap.1. B.31. P.5; S.Berulis. Žvalg. archeol. ekspedicijos Jurbarko r. ataskaita 1990 09 10-1990 09 24.- KPC A. F.27. Ap.1. B.141. P.7).

2006 m. Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietę tyrinėjo E. Pranckėnaitė. Ištirta 158 m ilgio ir 1,2 m pločio juosta. Jos vietoje ištirta 10 perkasų – iš viso 189,6 m² plotas. Papėdės gyvenvietės PR dalyje, palei piliakalnį, kairėje Imsrės upelio pusėje, plotuose 1 ir 5, aptiktas 0,4 – 1,3 m storio kultūrinis sluoksnis. Šiuose plotuose surasta daugiau kaip 80 vienetų lipdytos keramikos šukių lygiu bei ornamentuotu tankiu bangelių ornamentu, grublėtu bei kruopėtu paviršiumi, pasaginė segė aguoniniais galais, lazdelinis smeigtukas bei geležinė yla(?) tordiruota viršutine dalimi. Pagal radinius aptiktą gyvenvietės sluoksnį galima datuoti II tūkst. pirmąją pusę (XI – XIII a.). Dešinėje Imsrės upelio pusėje bei PR esančioje papėdės gyvenvietės dalyje, Imsrės viršutinėje terasoje, kultūrinio sluoksnio ar archeologinių radinių neaptikta (Pranckėnaitė E. Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietė. ATL 2006 metais. p. 84 – 86). Šių tyrimų perkasų vietos plane nėra galimybės pažymėti, nes Lietuvos istorijos instituto rankraštyne nėra ataskaitos.

2011 m. S. Širvydaitė atliko archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus ir archeologinius žvalgymus. Ištirtas 28 m² dydžio plotas: 4 šurfai 2x1 m dydžio, 1 šurfas 3x3 m dydžio, 11 šurfų 1x1 m dydžio. Šurfe Nr. 6, 9 m į PV nuo upelio Imsrės, 0,1 m gylyje aptiktas 0,1 – 0,15 m storio juosvos žemės kultūrinis sluoksnis, kuriame rasta VII – XIX a. datuojama pilka žiestos keramikos šukė. Šurfe Nr. 12 papėdės gyvenvietės P dalyje palei piliakalnį aptiktas 1,05 m storio juodos žemės kultūrinis sluoksnis, kuriame aptiktos 42 žiestos ir lipdytos keramikos šukės puoštos lygegričių ir banguotų linijų ornamentu, įkartėlėmis. Pagal keramiką sluoksnis datuotinas XI – XIII a. Šurfe Nr. 14 atkastas 0,4 m storio pilkos žemės sluoksnis kuriame aptiktas XI – XIII a. datuojamas lipdyto puodo dugno fragmentas. Šurfe Nr. 16 0,3 storio pilkos žemės sluoksnyje aptiktos dvi pilkos žiestos keramikos šukės datuotinos XVII – XIX a. Žvalgymų metu gyvenvietės PR dalyje, būsimo tako vietoje aptikta žiesta keramikos šukė datuojama XVII – XVIII a., šalia šurfo Nr. 12, būsimo tako vietoje, rasta žiesta keramikos šukė datuojama XIX – XX a. Kituose šurfluose radinių ar archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nerasta (Širvydaitė S. Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietė. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2011 metais. p. 98 – 100).

2012 m. Bišpilio Sodo 1-osios g. sklype Nr. 42 archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus atliko M. Žemantauskaitė. Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu būsimo gyvenamojo namo ir ūkinio pastato vietoje ištirti 3 šurfai 2x2 m dydžio (žr. priedą Nr. 2). Iš viso tyrinėtas 12 m² plotas. Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad būsimų pastatų vietoje archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Visuose šurfluose, iš karto po XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, 0,25 – 0,75 m

gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, aptiktas įžemis priemolis arba smėlis (Žemantauskaitė M. Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (u.k. 23894) vizualinės apsaugos zonos, Bišpilio sodo 1-oji g. Nr. 42, Jurbarko m., 2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. p. 5 – 7).

2013 m. balandžio mėn Bišpilio sodo 1-ojoje g. archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus atliko V. Juškaitis. Būsimos trasos vietoje ištirti 2 šurfai 2x1 m dydžio. Iš viso archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu tyrinėtas 4 m² dydžio plotas. Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad būsimos elektros kabelio trasos vietoje archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Abiejuose šurfuose, iš karto po 0,55 – 0,75 m. storio XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, aptiktas įžemis priemolis. Kasant trasą kabeliui atlikti archeologiniai žvalgymai, kurių metu aptikta tik XX a. datuojamų radinių (Juškaitis V. Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) vizualinės apsaugos zonos, Bišpilio sodo 1-ojoje g., Jurbarko m., Jurbarko r. sav., 2013 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ir archeologinių žvalgymų ataskaita, p. 3 – 8).

2013 m. lapkričio mėn Pilies sodo 1-ojoje g. archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus atliko V. Juškaitis. Būsimos elektros trasos vietoje ištirti 5 šurfai 2x1 m dydžio. Iš viso archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu tyrinėtas 10 m² dydžio plotas. Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad būsimos elektros kabelio trasos vietoje archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Visuose šurfuose, iš karto po 0,5 – 0,8 m. storio XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, aptiktas įžemis. Kasant trasą kabeliui atlikti archeologiniai žvalgymai, kurių metu aptikta tik XX a. datuojamų radinių (Juškaitis V. Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) vizualinės apsaugos zonos, Pilies sodo 1-ojoje g., Jurbarko m., Jurbarko r. sav., 2013 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ir archeologinių žvalgymų ataskaita, p. 3 – 9).

2014 03 26

Vytautas Juškaitis

Priedai:

Priedas Nr. 1. Situacijos planas.

Priedas Nr.2. Situacijos planas. Ankstesnių tyrimų vietos.

Priedas Nr.3. Situacijos planas. Šurfų išdėstymas.

Priedas Nr.4. Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų vieta prieš pradėdant darbus. Fotografuota iš Š pusės.

Priedas Nr. 1. Pilies sodo 1-oji g. Nr. 17. Situacijos planas.

0 30 60 120m

SUTARTINIAI ŽENKLAI

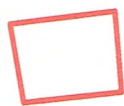
- Jurbarko piliakalnis su gyvenviete (23894)
- Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos pozonis
- Tiriama sklypo vieta

Priedas Nr. 2. Pilies sodo 1-oji g. Ankstesnių tyrimų vietos. Situacijos planas.

SUTARTINIAI ŽENKLAI

0 50 100 200 m

Jurbarko piliakalnis su gyvenviete (23894)

Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos zonos riba

Pilies sodo 1-oji. g. 2013 m. V. Juškaičio tyrimų vieta

teritorija, kurioje 2011 m. S. Širvydaitė atliko archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus ir archeologinius žvalgomuosius tyrimus.

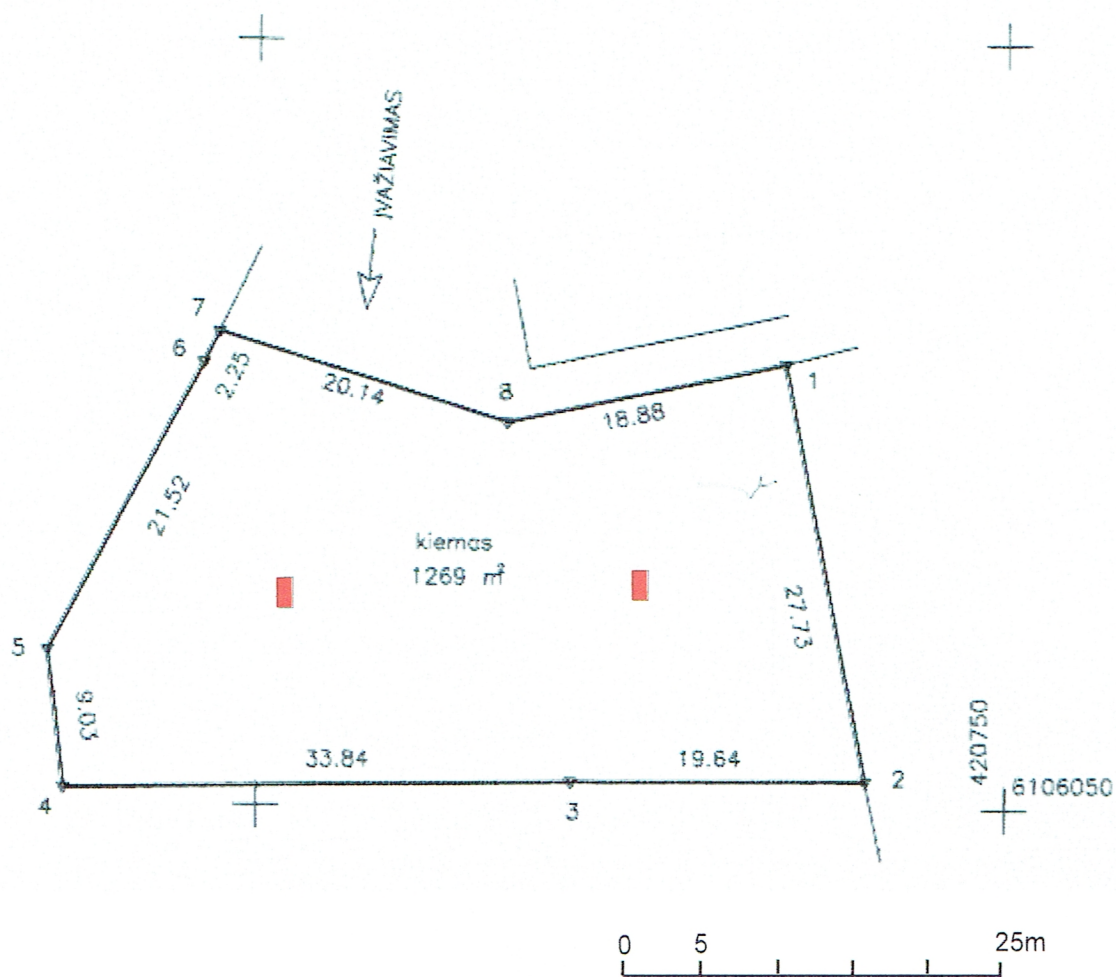
2012 m. M. Žemantauskaitės tyrimų vieta

2013 m. V. Juškaičio tyrimų vieta. Bišpilio sodo 1-oji g.

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:500
Sklypo plotas 1269 m²

Priedas Nr. 3.

■ Būsimų šurfių vietos

Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų vieta prieš pradėdant darbus. Fotografuota iš Š pusės.

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS**

LEIDIMAS ATLIKTI ARCHEOLOGINIUS TYRIMUS

2014-04-01

(data)

Nr.

Vilnius

LA-37

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571) 18 straipsnio 6 dalimi, šis leidimas išduotas

Vytautui Juškaičiui, 2010-05-21, Nr. 1335

(tyrėjo vardas, pavardė, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato išdavimo data ir Nr.

arba mokslo laipsnis ir (ar) pedagoginis vardas)

atlikti:

Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (1813) apsaugos zonoje,

(numatomos tirti vietos pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre,

Jurbarko r. sav., Jurbarko m., Pilies sodo 1-oji g. 17,

adresas, archeologinių tyrimų pobūdis)

žvalgomousių archeologinius tyrimus

pagal archeologinių tyrimų projektą:

Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų Jurbarko piliakalnio su gyvenvieta (23894) vizualinės apsaugos pozonyje, Pilies sodo 1-oji g. 17, Jurbarko m., projektas, 2014-04-01

(projekto pavadinimas, aprobavimo data)

archeologinių tyrimų grupę sudaro šie archeologai (pildoma, jeigu grupė sudaroma):

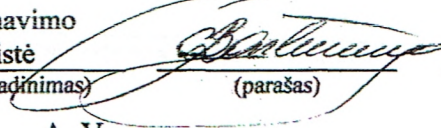
(vardai, pavardės)

(antra pusė)

Papildomi paveldosaugos reikalavimai archeologinių tyrimų metu :

Leidimas galioja iki 2014-11-30
(metai, mėnuo, diena)

Leidimo galiojimas pratęstas iki _____
(metai, mėnuo, diena)

Apskaitos, paveldotvarkos planavimo
skyriaus vyriausioji specialistė Ieva Bartminaitė
(leidimą išdavusio tarnautojo pareigų pavadinimas) (parašas) (vardas, pavardė)
A. V.

(leidimą galiojimą pratęsusio tarnautojo pareigų pavadinimas) (parašas) (vardas, pavardė)
A. V.

Leidimas taip pat tyrėjui suteikia teisę naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrėjas archeologinių tyrimų metu ir juos atlikęs privalo laikytis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571), Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-538 (Žin., 2011, Nr. 109-5162), Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimui reikalingų tyrimų duomenų apimties aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Kultūros ministro 2005 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. ĮV-259 (Žin., 2005, Nr. 80-2927), Kultūros paveldo objektų ar vietovių apžiūros, būklės fiksavimo ir tyrimo atlikimo užtikrinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. ĮV-240 (Žin., 2005, Nr. 76-2766), Nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų metu rastų archeologinių radinių perdavimo muziejams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ĮV-66 (Žin., 2005, Nr. 30-960), Leidimų atlikti archeologinius tyrimus išdavimo tvarkos aprašo, kitų teisės aktų nustatytų paveldosaugos reikalavimų ir šiame leidime nustatytų papildomų paveldosaugos reikalavimų.

*Tyrimų užsakovui
Ramūnui Patašiui*

PAŽYMA

apie atliktų archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų Pilies sodo 1-ojoje g. Nr. 17, Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos zonoje, rezultatus

autorius:
Vytautas Juškaitis
nekilnojamo kultūros paveldo
apsaugos specialisto atestatas
nr. 1335 (2010-05-21), III kat.

Turinys

Išvados	3
Brėžiniai	4
Nuotraukų sąrašas	7
Nuotraukos	8
Projektas	10
Leidimas vykdyti archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus	18
Atestatas.....	19

Išvados

2014 m. balandžio mėn. buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai, adresu Pilies sodo 1-oji g. Nr. 17, Jurbarko piliakalnio su gyvenviete (23894) vizualinės apsaugos zonoje (žr. brėž. Nr. 1), Jurbarko m., pagal Mokslinės archeologijos komisijos prie Kultūros paveldo departamento patvirtintą tyrimų projektą.

Archeologiniai žvalgomieji tyrimai vykdyti, nes sklype planuojama statyti gyvenamąjį namą. Sklype, būsimą gyvenamojo pastato vietoje ištirti du 2x1 m dydžio šurfai. Iš viso archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu tyrinėtas 4 m² plotas.

Iš pradžių buvo ištirtas šurfas Nr. 1 (žr. brėž. Nr. 2, 3; nuotr. Nr. 1), V sklypo dalyje, būsimą namo vietoje. Jis orientuotas Š – P kryptimi, 2x1 m dydžio. Šurfo plotas 2 m². Fiksuotas šurfo Nr. 1 R sienelės pjūvis. Šurfo viršus velėna (žr. brėž. Nr. 3; nuotr. Nr. 2). Ji 0,05 – 0,1 m storio. Po velėna, 0,05 – 0,1 m gylyje, aptiktas pilkos žemės sluoksnis su XX a. datuojamais radiniais. Šio sluoksnio storis 0,4 – 0,45 m. Po šiuo sluoksniu, aptiktas įžemis, kuris yra žvyras su priemolio intarpais. Šurfo gylis 0,5 – 0,6 m. Užbaigus tyrimus šurfas buvo užkastas (žr. nuotr. Nr. 3).

Šurfas Nr. 2 ištirtas R sklypo dalyje (žr. brėž. Nr. 2, 3; nuotr. Nr. 4), būsimą namo vietoje. Jis orientuotas Š – P kryptimi, 2x1 m dydžio. Šurfo plotas 2 m². Fiksuotas šurfo Nr. 1 V sienelės pjūvis. Š šurfo dalyje viršus velėna (žr. brėž. Nr. 3; nuotr. Nr. 5). Ji 0,05 m storio. Po velėna, 0,05 m gylyje, aptiktas pilkos žemės sluoksnis su XX a. datuojamais radiniais. Šio sluoksnio storis 0,5 – 0,6 m. Po šiuo sluoksniu, aptiktas įžemis, kuris yra žvyras su priemolio intarpais. Šurfo gylis 0,75 – 0,8 m. Užbaigus tyrimus šurfas buvo užkastas (žr. nuotr. Nr. 6).

Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad sklypo vietoje archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas. Muziejinę vertę turinčių radinių neaptikta. Abiejuose šurfuose, iš karto po XX a. datuojamu pilkos žemės sluoksniu, aptiktas įžemis žvyras su priemolio intarpais.

Paminklosauginės rekomendacijos

Ateityje vykdant žemės kasimo darbus sklype Pilies sodo 1-ojoje g. Nr. 17 archeologiniai tyrinėjimai netikslingi.

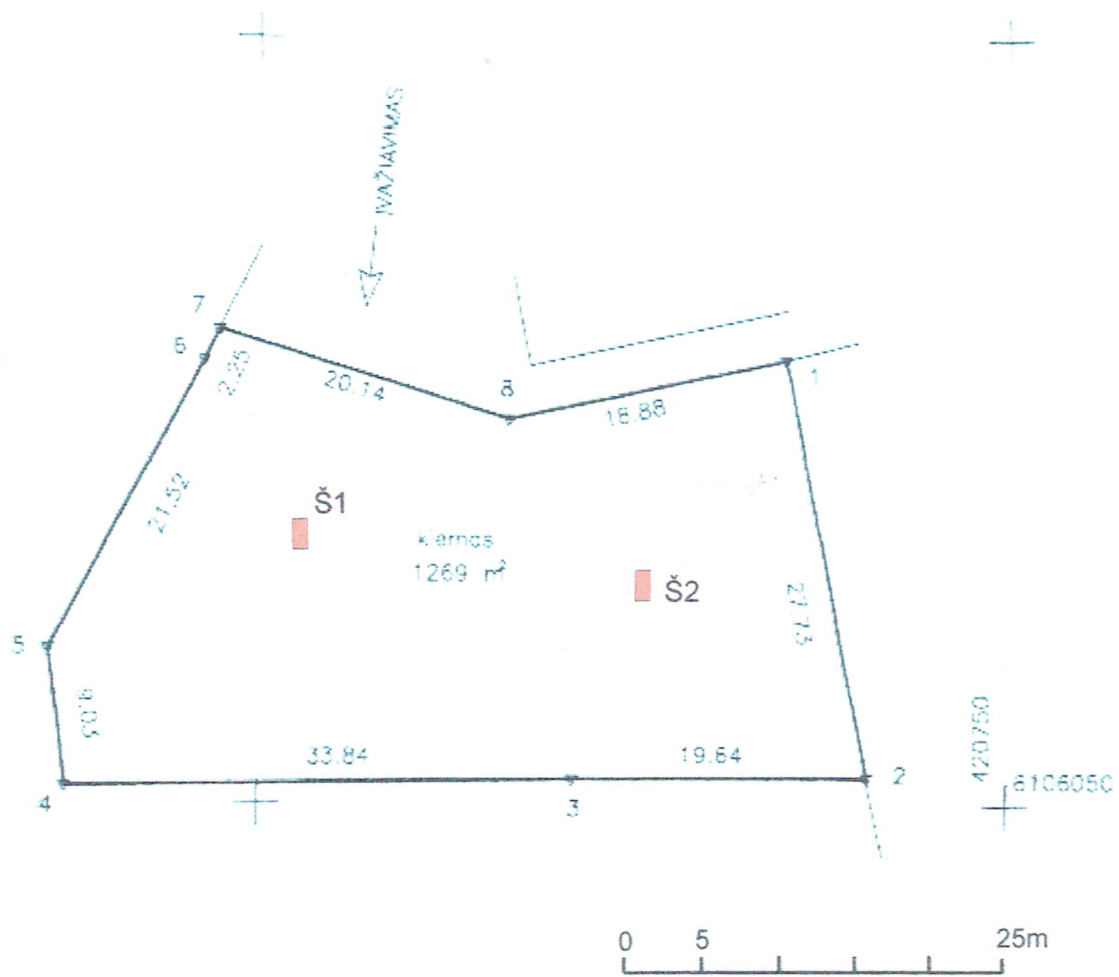
Vytautas Juškaitis

Brėžinys Nr. 2. Situacijos planas.

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:500

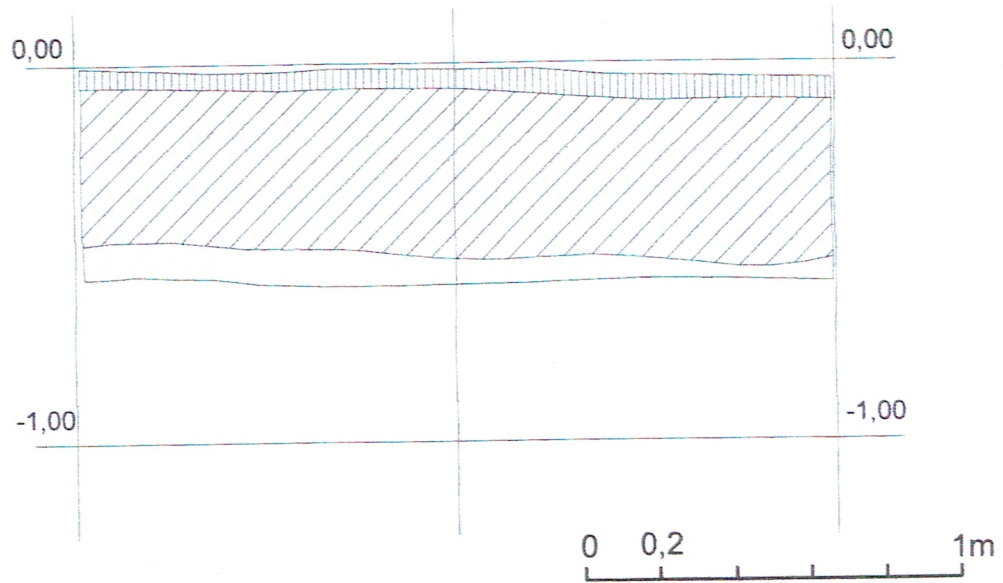
Sklypo plotas 1269 m²

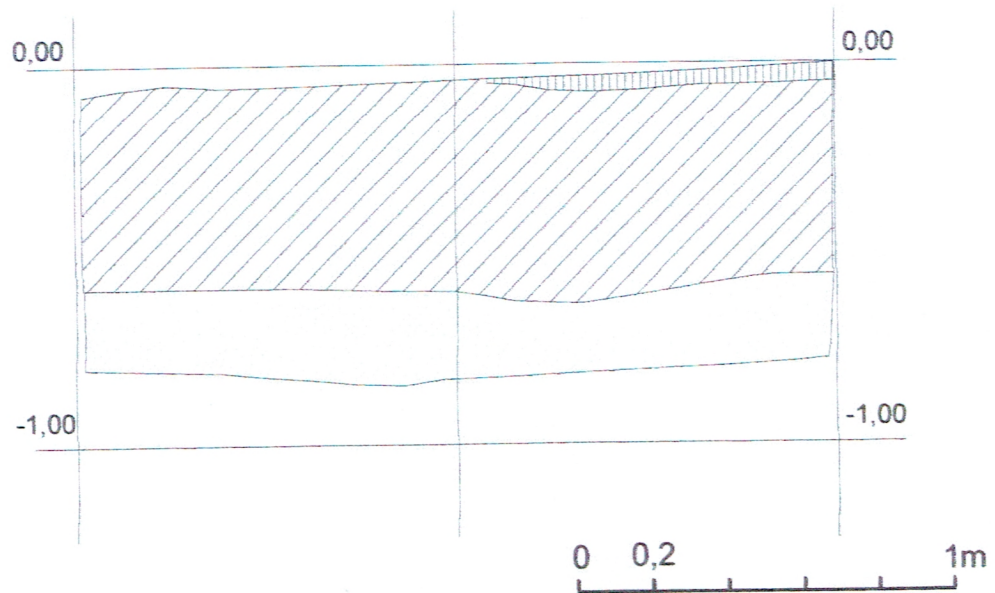
Š1 Šurfų vietos ir numeriai

Brėžinys Nr. 3. Šurfų Nr. 1 ir Nr. 2 sienelių pjūviai.

Šurfo Nr. 1 R sienelės pjūvis.

Šurfo Nr. 2 V sienelės pjūvis.

Sutartiniai ženklai

- velėna
- pilka žemė
- žvyras

Nuotraukų sąrašas

Nuotrauka Nr. 1. Pilies sodo 1-oji g. Nr. 17, Jurbarko m. Šurfas Nr. 1. Vaizdas prieš pradėdant archeologinius žvalgomouosius tyrinėjimus. Fotografuota iš R pusės.

Nuotrauka Nr. 2. Šurfo Nr. 1 R sienelė. Fotografuota iš V pusės.

Nuotrauka Nr. 3. Šurfo Nr. 1 vieta užbaigus tyrimus. Fotografuota iš Š pusės.

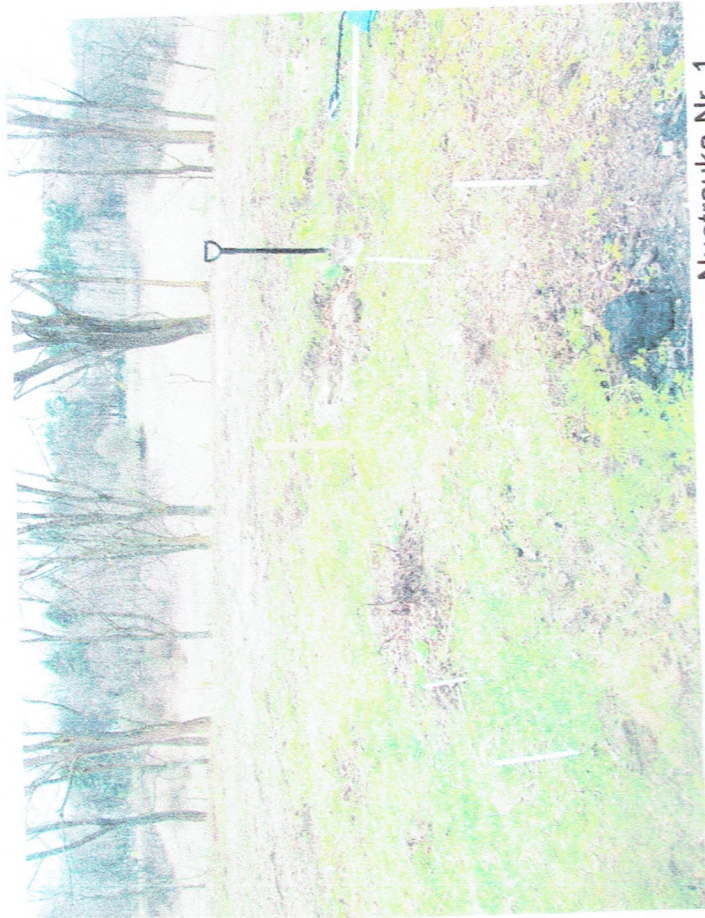
Nuotrauka Nr. 4. Šurfo Nr. 2 vieta prieš pradėdant tyrimus. Fotografuota iš V pusės.

Nuotrauka Nr. 5. Šurfo Nr. 2 V sienelė. Fotografuota iš R pusės.

Nuotrauka Nr. 6. Šurfo Nr. 2 vieta užbaigus tyrimus. Fotografuota iš Š pusės.

Nuotrauka Nr. 2.

Nuotrauka Nr. 1.

Nuotrauka Nr. 4.

Nuotrauka Nr. 3.

Nuotraukos

Nuotrauka Nr. 6.

Nuotrauka Nr. 5.